

Vanha kuva vanhasta pukkisillasta.

SATA VUOTTA SITTEEN

ilmestyi Oulun Merikosken Pokkisenväylään pukkisilta, jota kuvamme esittää. Ajankohta oli ilmeisesti hieman myöhäisempi kuin tämä kirjoittamishetki, vaikka mene tiedä, etteikö tässä kuvassa kuitenkin ole hieman jäljellä menneen talven lumia.

Kirkontornin ja sen takaa pilkistävän kupoolin avulla lukija voi suunnistautua. Ollaan kuin ollaankin Oulussa. Kevään (etteihän vain syksyn) 1866 "Pokkisen silta" sijaitsi siis sekkin Linnankadun päässä, suunnilleen nykyisen Pokkisenväylän vanhan sillan paikalla. Siitä se alkoi, sillanrakennus Oulussa...

Silta-asia ei kuitenkaan 1866-vuoden Oulussa ollut mikään uusi asia, pikemminkin päinvastoin. Kunhan ei vain ollut idealia ikää sen verran kuin valistustalo-aatteella 1966...! Tiedossani on kuitenkin vain yksi sillanteko Oulujoen yli ja yksi rakentamissuunnitelma, josta ei tullut mitään. Kun Suomen ovat kokenut sotaväki 1809 jätti Oulun, rakensi se itselleen Meri-Liljeqvistiksi". Liljeqvistin rökisillan, jota myöten sitten vietiin se vähä, mikä oli vietävissä. Sitä ennen ja sen jälkeen soudettiin joko sieltä niskan yläpuolelta tai Heikolan niemestä, jota sitten puhuteltiin Pakettirannaksi, Pikivirran poikki ja Raatin ja Pikisaaren välitse Prännärin-

rantaan eli nykyisen Meriljalin rantaan, mistä alkoi kärrytie eli nykyinen "Eurooppa nelonen" — evp.

P. W. Snellman kertoo Oulun Kauppaseuran historiassaan, että sillan rakentaminen Oulujoen yli oli vireillä jo 1854. Siltaa suunniteltiin Polttimosaaresta Alalaanilaan, toisin sanoen nykyisen Sairaalasaaren ("Vanha lääni" eli sotilassairaala) ja Alalaanilan välille, ilmeisesti suunnitana nykyinen uimaranta. Kivien vetoon Polttimosaareen oli hätäaputoitit varten varatusta määrärahasta käytettävissä 7000 hopearuplaa. Snellman ei mainitse, onko kysymys vuoden ajasta ennen samana keväänä yllättänyttä engelsmannien maihinnousua, kesäkuun ensimmäistä, vaiko sen jälkeisestä syyskaudesta. Asiaan palattiin myöhemminkin, mutta Polttimosaaren ponttuinisillasta ei tullut mitään, vaikka kauppiamies J. A. Castrén tarjoutuiakin rakentamaan sillan urakkatyönä. Rakentamiseen liittyi ehto, että rakentaja olisi saanut nauttia siltamaksut viiden vuoden aikana sillan valmistumisesta. Asia koski koko maakuntaa, ja suunnitelmaan niinkuin urakkaneu-edessä silloinen Oulun "korkein" tojen rakentaminen Kiiminki-, Kuiva-, Simo- ja Raumajokien yli. Iijoesta ei puhuta!

Kymmenkunta vuotta myöhemmin muodostettiin siliänrakennusyhtiö, jossa kaupunki oli pääosakkaana. Yhtiön nimi oli Ulea-Elfs Brobolag, suomeksi siis Oulujoen siltayhtiö, mutta kun suomenkielinen nimi luonnollisestikin oli vain epävirallinen nimi, muotoutui yhtiö "viralliseksi" suomenkieliseksi nimeksi "Rupulaaki".

"Rupulaaki" ryhtyi siis niihin toimiin, joiden alkuvaihetta kuvamme esittää. Oletan, että valokuvamme on ottanut neiti Ina Liljeqvist, "Oulun I. K. Inha", ellemme nyt sitten halua kutsua valokuvaajamestaria ja kirjailijaa I. K. Inhaa "Suomen Ina Liljeqvistiksi". Liljeqvistin rökikynä on tietysti voinut soudattaa itsensä Linnansaareen, jos oli sulan aika, minkä siis asetin kyseenalaiseksi, tai taaplata hameitaan kannatellen pukkisilltaa pitkin toiselle puolelle. Ennakkoluuloton ja kaukonäköinen täti hän joka tapauksessa oli eikä ilmeisestikään ole pelännyt vastuksia. Onhan kuvia kirkontornista jos vähän sitäkin hankalamista paikoista. Senaikaiset kamerat eivät olleet kaulassa roikuteltavia kapistuksia, eikä niitä Liljeqvistin neiti kantanutkaan, vaan piika ne kuljetti, ja kumpikin oli varmasti hieman tärkeän näköinen. Mahdollisten asianharrastajien varalle kerrottakoon, että Liljeqvistin negatiivikokoelma on kuin onkin Kansallismuseon hallussa.

Siltayhtiötä johti lääninsihteerri ym., laamanni Lenoh. Pentzin, silta-arkkitehdiksi kutsuttiin ruotsinmaalainen insinööri, majuri Adelskjöld. Hän rakensi Pokkisenväylän, Ämmänväylän ja Tuiranväylän ensimmäiset sillat, jotka jo kaikki ovat siirtyneet muistojen joukkoon. Oulun sittemmin kaupungille niin tunnusomaisiksi muodostuneet sillat valmistuivat keväällä 1869, ja ne avattiin juhlallisesti ensimmäisenä toukokuuta. Mutta se olisi jo toinen luku.

Kuvassa näkyy kirkontornin edessä silloinen Oulun "koskein" koulu, nykyisen Lyseon 1831 triviaalikouluksi valmistunut vanha osa, jossa 1866 toimi Oulur triviaalikoulun työn jatkaja Oulun alkeisoppilaitos (Elementarläroverket i Uleåborg). Kuvan keskellä Lyseo-talon vasemmalla puolella näkyvä valkopäätynen puutalo palveli alkeiskoulua. Kuvan oikeassa reunassa näkyvässä puutalossa taisi asua Oulun merikoulun johtaja, vai erehdynkö? Varmuuden vuoksi pyydän jotakuta vanhaa kertomaan, mikä rakennusryhmä on kuvan vasemmassa reunassa, nykyisen maanmittauskonttorin paikalla. Eihän vain ole se...? Sen oikealta puolelta Linnankadun ja Kirkkokadun kulmauksesta pilkistää joka tapauksessa puutalo, joka 1889 paloi sille paikalle, jonka alla nyt on Ynnin pihan Porttiholvi.

Pan u